«ئىنجىل 20-قىسىم»

«ياقۇپ»

© مۇقەددەس كىتاب 2012
CC BY-SA 4.0
www.mukeddeskalam.com
«ئۇيغۇرچە كالام تەرجىمىسى»

ئىنجىل 20-قىسىم

«ياقۇپ»

(روسۇل ياقۇپ يازغان مەكتۇپ)

كىرىش سۆز

ئىشىنىمىزكى، ئۇشبۇ خەتنىڭ مۇئەللىپى رەببىمىز ئەيسانىڭ بىر قورساق ئىنىسى ياقۇپ ئىدى. بۇ كۆزقارىشىمىزغا «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە بىرنەچچە سەۋەبلەرنى كۆرسىتىمىز.

ئۇشبۇ خەتنىڭ يېزىلىش ئوبيېكتى كىم؟ روسۇل خەتنى «تارقاق مۇھاجىرلار»غا يازىدۇ. ئۇنداقتا ئۇلار كىملەر؟

«تارقاق تۇرۇۋاتقان مۇھاجىرلار»

ئاسۇرىيەنىڭ ۋە كېيىنكى بابىل ئىمپېرىيەسىدىن باشلاپ، ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسى دۇنيانىڭ بۇلۇڭ-پۇچقاقلىرىغا تارقىلىپ كەتكەنىدى. پارس ئىمپېرىيەسى بۇ يەھۇدىي مۇھاجىرلارنىڭ ئۆز يۇرتى پەلەستىنگە قايتىشىغا رۇخسەت قىلغانىدى. ھالبۇكى، پەقەت ئاز بىر قىسمىلا ۋەتىنىگە قايتتى ــ ئۇلار «خەلقنىڭ قالدىسى» ياكى «خۇدانىڭ قالدىسى»، بەزىدە پەقەت «قالدى» دەپ ئاتالدى («يەش.» 10:20-22نى كۆرۈڭ). قايتمىغان كۆپ قىسمى «تارقاق مۇھاجىرلار» (گرېك تىلىدا «دىئاسپورا») دەپ ئاتىلاتتى.

دېمەك، ياقۇپ ئۇشبۇ خەتنى بۇ يەھۇدىي مۇھاجىرلار ئارىسىدىكى ئېتىقادچىلارغا يازغان. خەت يەھۇدىي ئىشەنگۈچىلەرگە، شۇنداقلا يەھۇدىي جامائەتلەرگە يېزىلغان بولسىمۇ، سۆزلىرىنىڭ ھەممىسى يەھۇدىي ئەمەس («يات ئەللىكلەر»دىن ياكى «يات تائىپىلەر»دىن) باشقا ئېتىقادچىلارغىمۇ ئوخشاش ئىناۋەتلىكتۇر. چۈنكى ئەيسا مەسىھنىڭ جامائىتىدە تۇپ جەھەتتىن «يەھۇدىي» ياكى «يەھۇدىي ئەمەس» دېگەن پەرق زادى مەۋجۇد ئەمەس («گال.» 28:3 — «مەسىھدە نە يەھۇدىي بولمايدۇ نە گرېكلەر (يەھۇدىي ئەمەسلەر، دېمەك) بولمايدۇ»). ئەمما بىز بەلكىم ياقۇپ نېمىشقا ئۇشبۇ خەتنى ئالاھىدە يەھۇدىي ئېتىقادچىلارغا يازدۇ، دەپ سورىشىمىز مۇمكىن. بىز «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە خەتنىڭ بۇ ئالاھىدىلىكى توغرۇلۇق توختىلىمىز. بىراق، خەتنىڭ مۇھىم تېمىسى بولسا ئېتىقادتا ئالدىنىپ كەتمەسلىككە قارىتا ئاگاھلاندۇرۇش ھەمدە شۇنداقلا ھەقىقىي ئېتىقادنىڭ ئالاھىدىلىكلىرىنى بايان قىلىشتىن ئىبارەت. دانا بىر ئالىمنىڭ ئېيتقىنىدەك: «مۇقەددەس كىتاب دەرسلىك كىتاب ئەمەس، بەلكى ئادەملەرگە ئاق-قارىنى پەرقلەندۈرگۈزىدىغان كىتابتۇر» — دېمەك، مۇقەددەس كىتاب بىزنىڭ مەسىھنىڭ ھەقىقىي ئېتىقادىدا بولغان-بولمىغانلىقىمىزنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ. ئادەمدە ھەقىقىي ئېتىقاد بولسا، بۇنداق ئېتىقاد مەزكۇر ئادەمنى پۈتۈن ۋۇجۇدىنى خۇداغا تاپشۇرۇشقا، شۇنداقلا ئۇنىڭدىنلا كەلگەن دانالىق بىلەن ياشاشقا ئېلىپ بارىدۇ. ئۇنداق ئېتىقاد دائىم مېۋىلىرىدە كۆرۈنىدۇ؛ مېۋىسىز ئېتىقاد ھەقىقىي ئېتىقاد ئەمەستۇر. نېمىلا بولمىسۇن ئۇنداق مېۋىسىز ئېتىقاد باشقىلارنى ئالداش بولمىغاندىمۇ، ئۆز-ئۆزىنى ئالداش بولۇپ، دوزاخقا بارىدىغان نۇرغۇن يوللاردىن بىرىدۇر.

ئۇشبۇ مەكتۇپ بەلكىم مىلادىيە 63-يىللىرىدا يېزىلغان.

مەزمۇن: -

1. سىنىلىش؛ دانالىق ۋە ئازدۇرۇلۇش (1-باب، 1-18-ئايەتلەر)
2. ئاڭلاش ۋە ئىجرا قىلىش (1-باب، 19-27-ئايەتلەر)
3. خۇدا ئالدىدا ئىنسانغا يۈز-خاتىرە قىلماسلىق (2-باب 1- 13-ئايەتلەر)
4. ئېتىقاد ۋە ئەمەلىيەت (2-باب 14-26-ئايەتلەر)
5. تىلنى تىزگىنلەش (3-باب)
6. بۇ دۇنيادىكىلەرنىڭ قىلمىشلىرىغا ئەگەشمەڭلار (4-بابتىن 5-باب 6-ئايەتكىچە)
7. سەۋرچان بولۇش ۋە دۇئا قىلىش (5-باب 7-20-ئايەتلەر)

«ياقۇپ»

روسۇل ياقۇپ يازغان مەكتۇپ

1 1 خۇدانىڭ ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ قۇلى بولغان مەنكى ياقۇپتىن
تارقاق تۇرۇۋاتقان مۇھاجىر ئون ئىككى قەبىلىگە سالام![1]

ئېتىقاد ۋە سىناق

2 ئى قېرىنداشلىرىم، ھەرقانداق سىناقلارغا دۇچ كەلسەڭلار، بۇنى زور
خۇشاللىق دەپ بىلىڭلار. 3 چۈنكى سىلەرگە مەلۇمكى، بۇنداق ئېتىقادىڭلارنىڭ
سىنىلىشى سىلەردە سەۋر-چىداملىق شەكىللەندۇرىدۇ؛ 4 سەۋر-
چىداملىقنىڭ خىسلىتى قەلبىڭلاردا تولۇق يېتىلسۇنكى،
شۇنىڭ بىلەن سىلەر پىشقان، مۇكەممەل ۋە كەم-كۈتىسىز بولىسىلەر.
5 بىراق ئەگەر ئاراڭلاردىكى بىرسى دانالىققا موھتاج بولسا، ھەممىگە
سېخىيلىق بىلەن بېرىدىغان شۇنداقلا ئەيىبلىمەيدىغان خۇدادىن تىلىسۇن.
شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا چوقۇم ئاتا قىلىنىدۇ. 6 بىراق ئۇ ھېچ دېلىغۇل بولماي
ئىشەنچ بىلەن تىلىسۇن؛ چۈنكى دېلىغۇل كىشى خۇددى شامالدا ئۇرۇلۇپ
ئۇيان-بۇيان يەلپۈنگەن دېڭىز دولقۇنىغا ئوخشايدۇ. 7 ئۇنداق كىشى رەبدىن
بىرەر نەرسىگە ئېرىشىمەن، دەپ ھېچ خىيال قىلمىسۇن؛ 8 ئۇنداقلار ئۈجمە
كۆڭۈل بولۇپ، بارلىق يوللىرىدا تۇتامى يوق ئادەمدۇر.

1 «خۇدانىڭ ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ قۇلى» — ياقۇپ مۇشۇ سۆزلىرىدە ئۆزىنى «روسۇل» دەپ ئاتىمايدۇ. لېكىن «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە كۆرسىتىمىزكى، ئۇ ھەقىقەتەن بىر روسۇل، شۇڭا ئۇنىڭ ئۇشبۇ خېتىنى «روسۇللۇق ھوقۇق» بىلەن يېزىلغان، دەپ ئىشىنىمىز. خەت يەھۇدىي بولغان ئېتىقادچىلارغا يېزىلغان، ئەلۋەتتە. «تارقاق مۇھاجىر ئون ئىككى قەبىلە» توغرۇلۇق «كىرىش سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

«قۇل» دېگەن ئۇقۇم توغرۇلۇق «تەبىرلەر»ىمىزنى كۆرۈڭ.

نامراتلىق ۋە بايلىق

10-9 نامرات بولغان قېرىنداش ئۆزىنىڭ يۇقىرىغا كۆتۈرۈلگەنلىكىگە تەنتەنە
قىلسۇن[2]؛ باي بولغان قېرىنداش بولسا، ئۆزىنىڭ تۆۋەن قىلىنغانلىقىغا تەنتەنە
قىلسۇن[3]، چۈنكى ئۇ ئوت-چۆپلەرنىڭ چېچەكلىرىدەك توزۇپ كېتىدۇ.
11 قۇياش چىقىپ قىزىغاندا، ئوت-چۆپلەرنى قۇرۇتىدۇ، گۈللىرى توزۇپ كېتىدۇ-
دە، ئۇنىڭ گۈزەللىكى يوقىلىدۇ؛ باي ئادەملەر خۇددى شۇنىڭغا ئوخشاش، ئۆز
ھەلەكچىلىكىدە يوقىلىدۇ.

سىنىلىش ۋە ئازدۇرۇلۇش

12 سىناقلارغا سەۋرچانلىق بىلەن بەرداشلىق بەرگەن كىشى نەقەدەر
بەختلىك-ھە! چۈنكى ئۇ سىناقتىن ئۆتكەندىن كېيىن، خۇدا[4] ئۆزىنى
سۆيگەنلەرگە ۋەدە قىلغان ھايات تاجىغا مۇيەسسەر بولىدۇ. 13 ئادەم
ئازدۇرۇلۇشقا دۇچ كەلگەندە «خۇدا مېنى ئازدۇرۇۋاتىدۇ» دېمىسۇن.
چۈنكى خۇدا يامان ئىشلار بىلەن ئازدۇرۇلۇشى مۇمكىن ئەمەس ھەم
باشقىلارنى ئازدۇرمايدۇ. 14 بەلكى بىرسى ئازدۇرۇلغاندا، ئۆز ھەۋەس-
نەپسى قوزغىلىپ، ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرگەن بولىدۇ؛ 15 ئاندىن
ھەۋەس-نەپس ھامىلدار بولۇپ گۇناھنى تۇغىدۇ؛ گۇناھ ئۆسۈپ
يېتىلىپ، ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدۇ.

2 «كۆتۈرۈلگەنلىكى» — دېمەك، بىرسى مەسىھكە ئېتىقاد باغلىسىلا، مەيلى قانچىلىك نامرات بولسۇن خۇداغا يېقىن بولغان ئالىيجاناب، ئىنتايىن ئىمتىيازلىق ئورۇن ھەم مۇناسىۋەتتىن بەھرىمەن بولىدۇ.

3 باي ئادەم ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئېتىقاد باغلىغىنىدا ئۆزىنىڭ بارلىق بايلىقلىرىنى خۇدا ئالدىدا ھېچنەرسە ئەمەس دەپ بىلىپ، ئۆزىنى تۆۋەن تۇتمىسا، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرەلمەيدۇ. «باي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشى تۆگىنىڭ يىڭنىنىڭ كۆزىدىن ئۆتۈشىدىنمۇ تەس» («مات.» 24:19).

4 مۇشۇ يەردە گرېك تىلىدا «خۇدا» پەقەت «ئۇ» بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.

16 شۇڭا سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، ئالدىنىپ قالماڭلار! 17 بارلىق يۈكسەك
سېخىيلىق ۋە ھەربىر مۇكەممەل ئىلتىپات يۇقىرىدىن، يەنى ئاسماندىكى بارلىق
يورۇقلۇقلارنىڭ ئاتىسىدىن چۈشۈپ كېلىدۇ؛ ئۇنىڭدا ھېچقانداق ئۆزگىرىش
بولمايدۇ ياكى ئۇنىڭدا «ئايلىنىش» بىلەن ھاسىل بولىدىغان كۆلەڭگىلەرمۇ
بولمايدۇ[5]. 18 ئۇ بىزنى ئۆزى ياراتقان بارلىق مەۋجۇداتلارنىڭ ئىچىدە ئۆزىگە
دەسلەپ پىشقان مېۋىدەك[6] بولسۇن دەپ، ئۆز ئىرادىسى بويىچە بىزنى
ھەقىقەتنىڭ سۆز-كالامى ئارقىلىق تۇغدۇردى[7].

ئاڭلاش ۋە ئىجرا قىلىش

19 شۇنىڭ بىلەن، ئى سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، ھەر ئادەم ئاڭلاشقا تېز
تەييار تۇرسۇن، سۆزلەشكە ئالدىرىمىسۇن، غەزەپلىنىشكە ئالدىرىمىسۇن.

5 «پۈتكۈل يورۇقلۇقلارنىڭ ئاتىسى» — بۇ ئىبارە بەلكىم ھەم خۇدانىڭ بارلىق قۇياش-يۇلتۇزلارنىڭ ياراتقۇچىسى ھەم شۇنداقلا پەرىشتىلەرنىڭ ياراتقۇچىسى ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىشى مۇمكىن. مۇقەددەس كىتابتا پەرىشتىلەرنىڭ دائىم يۇلتۇزلار بىلەن مۇناسىۋىتى بار ئىكەنلىكى كۆرسىتىلىدۇ (مەسىلەن، «ئايۇپ» 7:38، «زەب.» 4:147نى كۆرۈڭ).

(1) خۇدا ھەردائىم بىزدىن يۇقىرىدا تۇرىدۇ؛ (2) خۇدا ھەردائىم بىزگە ھەم جىسمانىي ھەم روھىي يورۇقلۇق بېرىدۇ؛ (3) قۇياش ئايلىنىشى ياكى قايرىلىشى بىلەن كۆلەڭگە ھاسىل قىلىدۇ. ئەمما خۇدادا كۆلەڭگە ياكى قاراڭغۇلۇق دېگەن مەۋجۇت ئەمەس؛ ئۇ ھېچ «ئايلانماي»، ھېچ ئۆزگەرمەي ھەردائىم چۈشتىكى قۇياشتەك دەل ئۈستىمىزدە تۇرۇپ كۈچلۈك نۇرىنى ۋە ئىلتىپاتلىرىنى (17-ئايەت) ئۈستىمىزگە سېخىيلىق بىلەن چاچىدۇ.

6 «دەسلەپ پىشقان مېۋە»، ئەڭ بۇرۇن ئېلىنغان ھوسۇل بولسا، خۇداغا ئالاھىدە ئاتىلاتتى. دېمەك، پۈتكۈل كائىنات خۇداغا بويسۇنىدۇ ۋە تەۋە بولىدۇ؛ لېكىن كائىناتنىڭ ئىچىدە مەسىھگە ئېتىقاد باغلىغۇچىلار «دەسلەپ پىشقان مېۋە» سۈپىتىدە بىرىنچى بولۇپ ئۇنىڭغا بېقىنىپ تەۋە بولۇپ، «ھەقىقىي، روھىي» سەجدە قىلىدۇ.

7 مۇشۇ يەردە خۇدانىڭ بۇ «تۇغدۇرۇش»ى جىسمانىي ھايات ئەمەس، بەلكى مۇقەددەس روھدىن تۇغدۇرغانلىقىنى، يەنى روھىي ھاياتقا، مەڭگۈلۈك ھاياتقا تۇغدۇرۇپ ئېرىشتۈرگەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ، ئەلۋەتتە.

«دەسلەپ پىشقان مېۋىسى» ياكى «تۇنجى ھوسۇل مېۋىسى» خۇداغا ئالاھىدە ئاتىلاتتى («يار.» 3:49، «چۆل.» 3:18، «قان.» 1:18-4، «2تار.» 5:31نى كۆرۈڭ).

20 چۈنكى ئىنساننىڭ غەزىپى خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىنى[8] ئېلىپ كەلمەيدۇ.
21 شۇنىڭ ئۈچۈن، بارلىق ئىپلاسلىقلارنى ۋە قىنىڭلارغا پاتمايۋاتقان رەزىللىكنى
تاشلاڭلار، قەلبىڭلاردا يىلتىز تارتقۇزۇلغان، سىلەرنى[9] قۇتقۇزالايدىغان سۆز-
كالامنى كەمتەرلىك-مۆمىنلىك بىلەن قوبۇل قىلىڭلار.
22 ئەمما ئۆز-ئۆزۈڭلارنى ئالداپ پەقەت سۆز-كالامنى ئاڭلىغۇچىلاردىن
بولماڭلار، بەلكى ئۇنى ئىجرا قىلغۇچىلاردىن بولۇڭلار. 24-23 چۈنكى
بىرسى سۆز-كالامنى ئاڭلاپ قويۇپلا، ئۇنى ئىجرا قىلمىسا، ئۇ خۇددى
ئەينەكتە ئۆزىنىڭ ئەينى قىياپىتىگە قاراپ قويۇپ، كېتىپ قالغان كىشىگە
ئوخشايدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۆز تۇرقىغا قاراپ بولۇپ، چىقىپلا، شۇ ھامان ئۆزىنىڭ
قانداق ئىكەنلىكىنى ئۇنتۇيدۇ[10]. 25 لېكىن ئاشۇ كىشىلەرنى ئەركىنلىككە
ئېرىشتۈرىدىغان مۇكەممەل قانۇنغا[11] ئەستايىدىللىق بىلەن داۋاملىق قاراپ،
ئۇنتۇغاق ئاڭلىغۇچى بولماي، بەلكى ئۇنىڭ ئىچىدە ياشاپ ئىجرا قىلغۇچى
بولغان كىشى ئىشلىرىدا بەختلىك قىلىنىدۇ.
26 بىرسى ئۆزىنى ئىخلاسمەن ئادەممەن دەپ ھېسابلىغان، لېكىن
تىلىنى تىزگىنلىمىگەن بولسا، ئۆزىنى ئۆزى ئالدايدۇ؛ بۇنداق كىشىنىڭ
ئىخلاسمەنلىكى بىھۇدىلىكتۇر. 27 خۇدائاتىمىزنىڭ نەزىرىدىكى پاك ۋە
داغسىز ئىخلاسمەنلىك شۇكى، قىيىنچىلىقتا قالغان يېتىم-يېسىر، تۇل

---

8 «خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى» — (1) خۇدانىڭ ھەققانىي ئۆلچىمى؛ (2) خۇدا ئالدىدا ئادىل ياكى ھەققانىي بولغان ئىشلار؛ (3) خۇدا ئىنساننىڭ ئېتىقادى ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئاتا قىلىدىغان ھەققانىيلىقنى كۆرسىتىدۇ. بىزنىڭچە «خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى» (3)نى كۆرسىتىدۇ؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئۆزى ئاتا قىلغان ھەققانىيلىقى بولمىسا، ئىنسانلار ئارىسىدا ھەرقانداق باشقا ئادىللىق ياكى ھەققانىيلىق بولۇشى مۇمكىن ئەمەس.

9 «سىلەرنى» گرېك تىلىدا «جېنىڭلارنى».

10 بۇ ئادەمنىڭ «ئەينى قىياپىتىگە قاراش»ى بەلكىم ئۆزىگە يۈزىدە داغ-نۇقسان بولغانلىقىنى كۆرسەتسە كېرەك — دېمەك، خۇدانىڭ سۆزىگە قارىسا ئۆز گۇناھىنى كۆرىدۇ؛ لېكىن كۆڭلىنى تېزلا باشقا ئىشقا بۆلۈشى بىلەن گۇناھىنى ئۇنتۇيدۇ.

11 «ئادەمنى ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرىدىغان قانۇن» — گرېك تىلىدا «ئەركىنلىكنىڭ قانۇنى» — دېمەك، يېڭى ئەھدە، يەنى خۇش خەۋەر. «ئەركىنلىك» — ئادەمنى گۇناھ ۋە ئۆز گۇناھلىق تەبىئىتى، ئۆلۈم ۋە دوزاختىن ئازاد قىلىدىغان ئەركىنلىك، ئەلۋەتتە.

خوتۇنلارنى يوقلاپ، ئۇلارغا غەمخورلۇق قىلىش[12] ۋە ئۆزىنى بۇ دۇنيانىڭ بۇلغىنىشىدىن داغسىز ساقلاشتۇر.

ھەممە ئادەمگە ئوخشاش مۇئامىلە قىلىش

2

1 قېرىنداشلىرىم، شان-شەرەپ ئىگىسى بولغان[13] رەببىمىز ئەيسا
مەسىھنىڭ ئېتىقاد يولىنى تۇتقانىكەنسىلەر، ئادەمنىڭ تاشقى
قىياپىتىگە قاراپ مۇئامىلە قىلىدىغانلاردىن بولماڭلار. 2 چۈنكى سىناگوگىڭلارغا[14]
ئالتۇن ئۈزۈك تاقىغان، ئېسىل كىيىنگەن بىر باي بىلەن تەڭ جۇل-جۇل كىيىنگەن
بىر كەمبەغەل كىرسە، 3 سىلەر ئېسىل كىيىنگەننى ئەتىۋارلاپ «تۆرگە چىقىپ
ئولتۇرسىلا!» دېسەڭلار، كەمبەغەلگە، «ئۇيەردە تۇر!» ياكى «ئاياغ تەرىپىمدە[15]
ئولتۇر!» دېسەڭلار، 4 ئۆزئارا ئايرىمىچىلىق قىلغان ۋە ئىنسانلار ئۈستىدىن يامان
نىيەت ھۆكۈم چىقارغۇچىلاردىن بولغان بولمامسىلەر؟!
5 قۇلاق سېلىڭلار، ئى سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم — خۇدا بۇ دۇنيادىكى
كەمبەغەللەرنى ئېتىقادتا باي بولۇش ھەمدە ئۇلارنى ئۆزىنى سۆيگەنلەرگە
بېرىشكە ۋەدە قىلغان پادىشاھلىقىغا مىراسخور بولۇشقا تاللىغان ئەمەسمۇ؟
6 بىراق سىلەر كەمبەغەللەرنى كۆزگە ئىلمىدىڭلار! بايلار سىلەرنى ئەزگەن
ۋە سوت-سوراقلارغا سۆرىگەن ئەمەسمۇ؟ 7 ئۈستۈڭلارغا قويۇلغان ئاشۇ

12 گرېك تىلىدا «يوقلاش» دېگەن پېئىلنىڭ ئۆزى غەمخورلۇق قىلىش، ئىنساننىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىشنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بۇ سۆزنى مۇشۇ يەردە ھەم «يوقلاش» ھەم «غەمخورلۇق قىلىش» دەپ تەرجىمە قىلدۇق.

13 «شان-شەرەپ ئىگىسى بولغان» گرېك تىلىدا «ئۇلۇغلۇقنىڭ ئۆزى بولغان» ياكى «(خۇدانىڭ) ئۇلۇغلۇقىنىڭ ئۆزى بولغان». شان-شەرەپنىڭ ئىگىسىنىڭ ئالدىدا بولساق، باي-نامراتلىق دېگەندەك پەرقلەرنىڭ ئەھمىيىتى يوق بولۇپ كېتىدۇ.

14 «تەبىرلەر»دىكى «سىناگوگ» توغرۇلۇق مەزمۇننى كۆرۈڭلار. مۇشۇ يەردە ئېتىقادچى بولغان يەھۇدىيلارنىڭ مەخسۇس يىغىلىش ئىبادەت سورۇنلىرىنى كۆرسىتىدۇ.

15 «ئاياغ تەرىپىمدە» گرېك تىلىدا «تەختىپەرىم تۈۋىدە» بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.

مۇبارەك نامغا[16] كۇپۇرلۇق قىلىشۋاتقانلار يەنە شۇ بايلار ئەمەسمۇ؟
8 مۇقەددەس يازمىلاردىكى «قوشنائىڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي»
دېگەن شاھانە قانۇنغا[17] ھەقىقىي ئەمەل قىلساڭلار، ياخشى قىلغان
بولىسىلەر. 9 لېكىن كىشىلەرگە ئىككى خىل كۆز بىلەن قارىساڭلار، گۇناھ
قىلغان بولىسىلەر، تەۋرات قانۇنى تەرىپىدىن خىلاپلىق قىلغۇچىلار دەپ
بېكىتىلىسىلەر[18]. 10 چۈنكى بىر كىشى پۈتۈن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل
قىلدىم دەپ تۇرۇپ، ھەتتا ئۇنىڭدىكى بىرلا ئەمرگە خىلاپلىق قىلسا، ئۇ
پۈتۈن قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى ھېسابلىنىدۇ[19]. 11 چۈنكى: «زىنا قىلما»
دېگۈچى[20] ھەم «قاتىللىق قىلما»مۇ دېگەن. شۇڭا، زىنا قىلمىساڭلارمۇ،
لېكىن قاتىللىق قىلغان بولساڭلار، يەنىلا پۈتۈن تەۋرات قانۇنىغا خىلاپلىق

16 «ئۇستۇڭلارغا قويۇلغان ئاشۇ مۇبارەك نام» — ئادەم ئەيسا مەسىھكە ئېتىقاد باغلىغان بولسا، خۇدا ئالدىدا مەسىھ ئەيسانىڭ نامى شۇ كىشىنىڭ ئۇستىگە قويۇلغان بولىدۇ. دېمەك، ئۇ مەسىھگە مەنسۇپ، خۇدا ئۇ كىشىنى «مېنىڭكى»، «مەسىھنىڭ ئادىمى» دەپ ئۆز نامىنى مۇشۇ كىشىنىڭ «ئۇستىگە قويۇش»تىن باش تارتمايدۇ. تەۋرات، «2تار.» 14:7، «ئام.» 9:11-12، «يەش.» 19:63، «يەر.» 9:14، 16:15، «دان.» 19:9، «روس.» 17:15نى كۆرۈڭ).

17 «شاھانە قانۇن» — بۇ ئىنتايىن قىزىق ئىبارە توغرۇلۇق «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

18 ئوقۇرمەنلەرگە شۇ ئىش ئايانكى، يەھۇدىي قېرىنداشلار تەۋرات قانۇنىنى ياخشى بىلگەچكە، ئۇلارنىڭ شۇ بىلىمدىن تەكەببۇرلىشىپ كېتىش خەۋپى باردۇر. لېكىن روسۇل ياقۇپ ئۇلارغا ئاگاھلاندۇرىدۇكى، تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلاي دېسەڭ، ئەمدى ئىنسانغا بولغان مۇئامىلىمگە قارىتىلغان ئەمرلەر ئىچىدە «قوشنائىڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي» دېگەن ئەمر ئەڭ قاتتىق تەلەپتۇر، «ئىككى خىل كۆز بىلەن قاراش» شۇ ئەمرگە خىلاپ.

پەقەت «ئادەمنى ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرگەن قانۇن»نى، يەنى «يېڭى ئەھدە»نى (25:1، 12:2-ئايەتلەر) ئۆزىنىڭكى قىلغان كىشى شۇ ئەمرگە ئەمەل قىلالايدۇ؛ ئاشۇ قانۇندا (يېڭى ئەھدە، دېمەك) تەكەببۇرلىشىش دېگەن ئىش قەتئىي يوقتۇر.

19 بۇ بايان بەلكىم ئوقۇرمەنلەرگە ھەيران قالارلىق ئىش بولىدۇ. «گال.» 10:3دە مۇنداق دېيىلىدۇ — «لېكىن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىمىز دەپ يۈرگەنلەر بولسا ھەممىسى لەنەتكە قالىدۇ. چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق يېزىلغان: «تەۋرات قانۇنىدا يېزىلغان ھەممە ئەمرلەرگە ئۈزلۈكسىز ئەمەل قىلمايۋاتقان ھەربىر كىشى لەنەتكە قالىدۇ»». چۈنكى خۇدانىڭ ئىنسانلارغا بولغان ئادىل، مۇقەددەس تەلىپى ئىنسانلارنىڭ تولۇق پاك-مۇقەددەس بولۇشىدىن ئىبارەتتۇر. خۇدانىڭ تەلىپىگە ئەمەل قىلىشىدا «100%»تىن تۆۋەن بولسا بولمايدۇ. شۇڭا، خۇدا بىزنى ئاۋۋال قۇتقۇزمىسا ئۇنى ھېچ خۇرسەن قىلالمايمىز.

20 ««زىنا قىلما» دېگۈچى» خۇدا ئۆزى، ئەلۋەتتە.

قىلغان بىلەن باراۋەر بولىسىلەر. [12] شۇڭا سۆز-ئەمەللىرىڭلار ئادەمنى ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرىدىغان قانۇن[(21)] ئالدىدا سوراق قىلىنىدىغانلارنىڭ سالاھىيىتىگە ئۇيغۇن بولسۇن. [13] چۈنكى باشقىلارغا رەھىم قىلمىغانلارنىڭ ئۈستىدىن چىقىرىدىغان ھۆكۈم رەھىمسىز بولىدۇ. ئەمدى «رەھىم قىلىش» «ھۆكۈم چىقىرىش»نىڭ ئۈستىدىن غەلىبە قىلىپ تەنتەنە قىلىدۇ.[(22)]

ئېتىقاد ۋە ئەمەلىيەت

[14] ئى قېرىنداشلىرىم! بىرسى ئاغزىدا، «مەندە ئېتىقاد بار» دەپ تۇرۇپ، ئەمما ئۇنىڭدا مۇناسىپ ئەمەللىرى بولمىسا، ئۇنىڭ نېمە پايدىسى؟ بۇنداق ئېتىقاد ئۇنى قۇتقۇزالامدۇ؟ [16-15] ئەمدى ئەگەر ئاكا-ئۇكا ياكى ئاچا-سىڭىللاردىن بىرى يالىڭاچ قالسا ياكى كۈندىلىك يېمەكلىكى كەم بولسا، سىلەردىن بىرى ئۇلارغا: «خۇداغا ئامەنەت، كىيىمىڭلار پۈتۈن، قورسىقىڭلار توق قىلىنغاي!» دەپ قويۇپلا، تېنىنىڭ ھاجىتىدىن چىقمىسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى؟ [17] شۇنىڭغا ئوخشاش يالغۇز ئېتىقادلا بولۇپ، ئۇنىڭغا مۇناسىپ ئەمەللىرى بولمىسا، بۇنداق ئېتىقاد ئۆلۈك ئېتىقادتۇر. [18] لېكىن بەزىبىر ئادەملەر: «سەندە ئېتىقاد بار، مەندە بولسا ئەمەل بار» دەپ تالىشىدۇ[(23)].

---

[21] 25:1نى كۆرۈڭ. «ئادەمنى ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرىدىغان قانۇن» — گرېك تىلىدا «ئەركىنلىكنىڭ قانۇنى» — دېمەك، يېڭى ئەھدە، يەنى خۇش خەۋەر. «ئەركىنلىك» — ئادەمنى گۇناھ ۋە ئۆز گۇناھلىق تەبىئىتى، ئۆلۈم ۋە دوزاختىن ئازاد قىلىدىغان ئەركىنلىك، ئەلۋەتتە.

[22] ««رەھىم قىلىش» «ھۆكۈم چىقىرىش»نىڭ ئۈستىدىن غەلىبە قىلىپ تەنتەنە قىلىدۇ». تەۋرات دەۋرىدە «كۆزگە كۆز، چىشقا چىش» دېگەن قانۇن ھۆكۈم سۈرەتتى. بۇ ئادىللىق، ئەلۋەتتە. بىراق تەۋراتتىكى ئادىل قانۇن بويىچە ھەممىمىز دوزاختا چۈشىشىمىز كېرەك! ئەمدى ئىنجىل دەۋرى كەلدى، ئەيسا مەسىھ ئۆزى بىزنىڭ گۇناھلىرىمىزنى ئۆز ئۈستىگە ئالدى؛ خۇدا شۇنىڭ بىلەن بىزگە رەھىمدىللىق كۆرسىتىش يولىنى ئاچتى. شۇنىڭ بىلەن «رەھىمدىللىق» «ھۆكۈم چىقىرىش»نىڭ ئۈستىدىن غەلىبە قىلىپ تەنتەنە قىلىدۇ» ۋە بىز خۇداغا ئەگىشىپ باشقىلارغا رەھىم كۆرسىتىشىمىزگە توغرا كېلىدۇ.

[23] «سەندە ئېتىقاد بار، مەندە بولسا ئەمەل بار» دېگۈچى بەلكىم «بەزىلەردە ئېتىقاد بار، بەزىلەردە ئەمەللەر بار. ئىككىلىسى بىرلا ۋاقىتتا تەڭ بولۇشى مۇمكىن ئەمەس» دېگەندەك مەنىنى كۆتسەتمەكچى بولۇشى مۇمكىن. 18-ئايەتتىكى قالغان سۆزلەر ۋە 19-22-ئايەتلەر بەلكىم ياقۇپنىڭ بۇنىڭغا بولغان رەددىيە جاۋابى بولالايدۇ.

لېكىن مەن: «ئەمەلسىز بولغان ئېتىقادىڭنى ماڭا كۆرسىتە قېنى؟!»[24]،
«مەن ئېتىقادىمنى ئەمەللەر بىلەن كۆرسىتىمەن» دەيمەن. 19 ــ سەن
«خۇدا بىر» دەپ ئىشىنىسەن ــ بارىكاللا! لېكىن ھەتتا جىنلارمۇ شۇنىڭغا
ئىشىنىدۇ، شۇنداقلا قورقۇپ دىر-دىر تىترەيدۇغۇ![25] 20 ئەي، قۇرۇق خىيال
ئادەم! ئەمەللىرى يوق ئېتىقادنىڭ ئۆلۈك[26] ئېتىقاد ئىكەنلىكىنى قاچانمۇ
بىلەرسەن[27]؟ 21 ئاتىمىز[28] ئىبراھىم ئۆز ئوغلى ئىسھاقنى قۇربانگاھ ئۈستىگە
سۇنغاندا ئۆز ئەمەلى ئارقىلىق ھەققانىي دەپ جاكارلانغان ئەمەسمۇ؟ 22ئەمدى
شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، ئۇنىڭ ئېتىقادى مۇناسىپ ئەمەللەرنى قىلدى ۋە
ئېتىقادى ئەمەللەر ئارقىلىق مۇكەممەل قىلىندى. 23 مانا بۇ ئىش تەۋراتتىكى:
«ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى. بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى»
دېگەن يازمىنى ئىسپاتلايدۇ، شۇنداقلا ئۇ «خۇدانىڭ دوستى» دەپ
ئاتالدى[29]. 24 بۇنىڭدىن شۇنى كۆرەلەيسىلەركى، ئىنسانلار ئېتىقادى بىلەنلا
ئەمەس، بەلكى ئەمەللىرى بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلىنىدۇ[30].

---

24 «ئەمەلسىز بولغان ئېتىقادىڭنى ماڭا كۆرسىتە قېنى؟!» دېگەن سۆز ئىنتايىن كىنايىلىك گەپ، ئەلۋەتتە. ئادەمنىڭ ئەمەللىرى ياكى ھەرىكەتلىرى بولمىسا ئۇنىڭدا نېمە ئېتىقاد، نېمە پوزىتسىيە ياكى نېمە پىكىر بار بولغانلىقىنى بىلىش ھەرگىز مۇمكىن ئەمەس!

25 ياقۇپنىڭ بۇ گېپى ئىنتايىن كىنايىلىك گەپتۇر. ھەتتا جىن-شەيتانلارنىڭ «ئېتىقادى»دىن ئەمەل-ھەرىكەتلەر چىقىدۇ (ئۇلار دىر-دىر تىترەيدۇ!). جىن-شەيتانلار خۇدانىڭ مەۋجۇت ئىكەنلىكىگە، ئۇنىڭ «بىر بولغانلىقى»غا ئىشىنىدۇ، لېكىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلمايدۇ (تايانمايدۇ)، ئەلۋەتتە.

26 بەزى كونا كۆچۈرمىلەردە «ئەھمىيەتسىز» دېيىلىدۇ.

27 «قاچانمۇ بىلەرسەن؟» دېگەننىڭ باشقا بىرخىل تەرجىمىسى «بۇنىڭغا ئىسپات خالامسەن؟».

28 «ئاتىمىز ئىبراھىم» ــ يەھۇدىي خەلقىنىڭ ئەجدادى ھەمدە ئېتىقاد جەھەتتە بارلىق ئېتىقادچىلارنىڭ ئاتىسىدۇر.

29 تەۋرات، «يار.» 6:15 ۋە «2تار.» 7:20، «يەش.» 2:51، «دان.» 35:3نى (LXX) ۋە «يەش.» 8:41نى كۆرۈڭ.

30 روسۇل پاۋلۇس «ئىنسانلار ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلىنىدۇ» دەيدۇ (مەسىلەن، «رىم.» 28:3، «گال.» 16:2، 24:3نى كۆرۈڭ). روسۇل ياقۇپنىڭ سۆزى پاۋلۇسنىڭ سۆزىگە ھېچ زىت ئەمەس، بەلكى ئادەمنىڭ ئېتىقادىغا مۇناسىپ ئىش-ھەرىكىتى ياكى ئەمەللىرى بولمىسا، بۇنداق ئېتىقاد ھەقىقىي ئېتىقاد ھېسابلانمايدۇ، بەلكى «ئۆلۈك ئېتىقاد» (2:17، 20، 26) ھېسابلىنىشى كېرەك، دەپ تەكىتلەيدۇ.

25 مۇشۇنىڭغا ئوخشاش، پاھىشە ئايال راھاب ئىسرائىل چارلىغۇچىلىرىنى
ئۆز ئۆيىدە كۈتۈپ، ئۇلارنى باشقا يول بىلەن قاچۇرۇۋەتكەنلىكى ئۈچۈن، ئۇ
ئوخشاشلا ئىش-ئەمىلى بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلانغان بولمامدۇ؟[31]
26 تەن روھ بولمىسا ئۆلۈك بولغاندەك، ئەمەللىرى يوق ئېتىقادمۇ ئۆلۈكتۇر.

تىلنى تىزگىنلىشىمىز كېرەك

3
1 قېرىنداشلىرىم، ئاراڭلاردىن كۆپ كىشى تەلىم بەرگۈچى بولۇۋالماڭلار!
چۈنكى سىلەرگە مەلۇمكى، بىز تەلىم بەرگۈچىلەر باشقىلاردىن
تېخىمۇ قاتتىق سوراققا تارتىلىمىز. 2 چۈنكى ھەممىمىز كۆپ ئىشلاردا
خاتالىشىپ پۇتلىشىمىز. ھالبۇكى، ئەگەر بىرسى تىلدا خاتالاشمىسا، ئۇ
كامالەتكە يەتكەن، پۈتكۈل تېنىنى تىزگىنلىيەلىگەن ئادەم بولىدۇ. 3 مانا،
بىز ئاتلارنى ئۆزىمىزگە بېقىندۇرۇش ئۈچۈن ئاغزىغا يۈگەن سالىمىز؛ بۇنىڭ
بىلەن پۈتكۈل تەنلىرىنى خالىغان تەرەپكە بۇرىيالايمىز. 4 مانا، كېمىلەرگىمۇ
قاراڭلار؛ شۇنچىلىك يوغان بولسىمۇ، يەنە كېلىپ دەھشەتلىك شاماللار
تەرىپىدىن ئۇرۇلۇپ ھەيدىلىدىغان بولسىمۇ، لېكىن رولچى قەيەرگە ئۇلارنى
ھەيدەي دېسە، ئۇ كىچىككىنە بىر رول ئارقىلىق ئۇنى خالىغان تەرەپكە
بۇرايدۇ. 5 شۇنىڭغا ئوخشاش، گەرچە تىل تېنىمىزنىڭ كىچىك بىر ئەزاسى
بولسىمۇ، لېكىن تولىمۇ يوغان سۆزلەيدۇ. كىچىككىنە بىر ئوت ئۈچقۇنىنىڭ
چوڭ ئورمانغا ئوت تۇتاشتۇرالايدىغانلىقىنى ئويلاپ بېقىڭلار! 6 تىل ــ دەرۋەقە
بىر ئوتتۇر؛ ئۇ ئەزالىرىمىز ئارىسىدىن ئورۇن ئېلىپ قەبىھلىككە تولغان بىر ئالەم
بولىدۇ. ئۇ پۈتكۈل تەننى بۇلغىغۇچىدۇر؛ ئۇ دوزاخ ئوتىدىن تۇتاشتۇرۇلۇپ، پۈتكۈل
تەبىئەتنىڭ چاقىغا[32] ئوت تۇتاشتۇرىدۇ! 7 چۈنكى ھەرتۈرلۈك ھايۋانلار ھەم
ئۇچار-قاناتلار، ئۆمىلىگۈچى ھايۋانلار ھەم دېڭىزدىكى مەخلۇقلار ئىنسانىيەت
تەرىپىدىن كۆندۈرۈلمەكتە ھەمدە كۆندۈرۈلگەنىدى. 8 ئەمما تىلنى ھېچكىم
كۆندۈرەلمەيدۇ؛ ئۇ تىنىمسىز رەزىل بىر نەرسە بولۇپ، جانغا زامىن بولىدىغان

31 بۇ ۋەقە «يەشۇئا» 2-بابتا خاتىرىلەنگەن. «ئىبر.» 31:11نىمۇ كۆرۈڭ.
32 «پۈتكۈل تەبىئەت» ياكى «بارلىق ئىنسانىي دۇنيا».

زەھەرگە تولغاندۇر. 9 بىز تىلىمىز بىلەن پەرۋەردىگار ئاتىمىزغا شانۇ-تەشەككۇر
قايتۇرىمىز، ۋە يەنە ئۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ ئوبرازىدا يارىتىلغان ئىنسانلارنى
قارغايمىز. 10 دېمەك، ئوخشاش بىر ئېغىزدىن ھەم تەشەككۇر-مۇبارەك ھەم
لەنەت-قارغاش چىقىدۇ. ئى قېرىنداشلىرىم، بۇنداق بولماسلىقى كېرەك! 11 بىر
بۇلاق ئوخشاش بىر كۆزدىن بىرلا ۋاقىتتا تاتلىق ھەم قىرتاق سۇ چىقىرامدۇ؟ 12 ئى
قېرىنداشلىرىم، ئەنجۈر دەرىخى زەيتۇننىڭ مېۋىسىنى بەرمەيدۇ، ياكى ئۈزۈم تېلى
ئەنجۈرنىڭ مېۋىسىنى بېرەلەمدۇ؟ ھەم تۇزلۇق بۇلاق تاتلىق سۇنىمۇ چىقىرالمايدۇ.

ئەرشتىن كەلگەن ھەقىقىي دانالىق

13 ئاراڭلاردا كىم دانا ۋە پەملىك؟ پەزىلەتلىك يۈرۈش-تۇرۇشىدىن ئۇ دانالىقتا
خاس بولغان مۆمىن-كەمتەرلىك بىلەن ئەمەللىرىنى كۆرسەتسۇن! 14 لېكىن
ئەگەر قەلبىڭلاردا ئاچچىق ھەسەتخورلۇق ۋە جېدەل-ماجىرا بولسا، ئەمدى
يالغان سۆزلەر بىلەن ھەقىقەتنى يوققا چىقارماڭلار، ماختانماڭلار[33]. 15 بۇنداق
«دانالىق» ئەرشتىن[34] ئەمەس، بەلكى دۇنياغا[35]، ئىنسان تەبىئىيتىگە
خاس بولۇپ، جىن-شەيتاندىن كەلگەندۇر[36]. 16 چۈنكى ھەسەتخورلۇق ۋە
جېدەل-ماجىرا بولغانلا يەردە قالايمىقانچىلىق ۋە ھەرخىل رەزىللىكلەر بولىدۇ.
17 لېكىن ئەرشتىن[37] كەلگەن دانالىق بولسا، ئۇ ئالدى بىلەن پاكتۇر، ئۇ يەنە
تىنچلىقپەرۋەر، خۇش پېئىل، باشقىلارنىڭ پىكرىگە قۇلىقى ئوچۇق، رەھىمدىل

33 «ماختانماڭلار» — دېمەك، «مەندە دانالىق بار» دېمەڭلار.
34 گرېك تىلىدا «يۇقىرىدىن».
35 «دۇنياغا (خاس)» — گرېك تىلىدا «يەر-زېمىنغا خاس».
36 «دۇنيا» ياكى «بۇ دۇنيا» بولسا، تەۋرات-ئىنجىل بويىچە، خۇداغا قارشى چىققان، شەيتان تەرىپىدىن باشقۇرۇلغان پۈتكۈل بىر سىستېمىنى كۆرسىتىدۇ (4-بابنى كۆرۈڭ). «ئىنسان تەبىيىتىگە خاس» گرېك تىلىدا «جانلىق» دېگەن سۆز بىلەن ئىپادىلىنىدۇ. مۇشۇ يەردىكى گرېك تىلىدىكى «جان» ئىنسان شەخسىنىڭ ئۈچ قىسمى (روھ، جان، تەن)نىڭ بىرىنى كۆرسىتىدۇ. خۇداغا تايانمىغاچقا، گۇناھكار ئىنسانلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ «جېنىدىن چىققان» ئەقىل-پاراسەتلىرى ۋە ئوي-پىكىرلىرى خۇدانىڭ روھىدىن چىققان بولمىغاچقا، ھەرگىز خۇدانىڭ كۆڭلىدىكىدەك بولمايدۇ («رىملىقلارغا»دىكى «كىرىش سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.
37 گرېك تىلىدا «يۇقىرىدىن».

بولۇپ، ياخشى مېۋىلەر بىلەن تولغان، ئۇنىڭدا تەرەپبازلىق ياكى ساختىپەزلىك
يوقتۇر. 18 ھەققانىيلىق ئۇرۇقلىرى تىنچلىقپەرۋەرلەر ئارىسىدا چېچىلىپ،
تىنچلىق ئىچىدە مېۋە[38] بېرىدۇ.

بۇ دۇنيانى دوست تۇتماسلىق

4
1 ئاراڭلاردىكى ئۇرۇش ۋە ماجىرالار نەدىن كېلىپ چىقىدۇ؟ بۇ دەل
تەن ئەزالىرىڭلار ئىچىدە جەڭ قىلىشۋاتقان ئارزۇ-ھەۋەسلىرىڭلاردىن
ئەمەسمۇ؟ 2 سىلەر ئارزۇ-ھەۋەس قىلىسىلەر، لېكىن ئارزۇ-ھەۋەسلىرىڭلارغا
ئېرىشمەيسىلەر؛ ئادەم ئۆلتۈرىسىلەر، ھەسەت قىلىسىلەر، لېكىن
ئېرىشەلمەيسىلەر؛ جېدەل-ماجىرا چىقىرىپ جەڭ قىلىسىلەر.
ئېرىشمەيسىلەر، چۈنكى تىلىمەيسىلەر. 3 تىلىسەڭلارمۇ ئېرىشەلمەيسىلەر،
چۈنكى ئۆز ئارزۇ-ھەۋەسلىرىڭلارنى قاندۇرۇش ئۈچۈن رەزىل نىيەتلەر بىلەن
تىلەيسىلەر. 4 ئەي زىناخورلار![39] بۇ دۇنيا بىلەن دوستلىشىشنىڭ ئەمەلىيەتتە
خۇدا بىلەن دۈشمەنلىشىش ئىكەنلىكىنى بىلمەمتىڭلار؟ كىمدىكىم بۇ
دۇنيانى دوست تۇتماقچى بولسا، ئۆزىنى خۇدانىڭ دۈشمىنى قىلىدۇ.
5 مۇقەددەس يازمىلاردا: «خۇدا[40] قەلبىمىزگە ماكان قىلدۇرغان روھ[41] ناچار
ئارزۇ-ھەۋەسلەرنى قىلامدۇ؟»[42] دېگەن سۆز سىلەرچە بىكار دېيىلگەنمۇ؟

38 «ھەققانىيلىق ئۇرۇقلىرى...» — دېمەك، ئادەمنىڭ ھاياتىدا پەيدا بولغان ياكى ئۆسىدىغان ھەققانىيلىق.

39 مۇشۇ يەردىكى «زىناخورلار» شۈبھىسىزكى، كۆچمە مەنىدە ياكى بەلكىم ئەينى مەنىدە بولۇشى مۇمكىن. كۆچمە مەنىدە «خۇداغا ۋاپاسىزلار» دېگەننى بىلدۈرىدۇ. بۇ سۆز باشقا ئىشلار (پۇل، بايلىق ھوقۇق، مەنسەپ، ھەرخىل ھەۋەسلەر)نى خۇدانىڭ ئورنىغا قويغانلىقنى كۆرسىتىدۇ. بۇ ھەقىقىي بۇتپەرەسلىكتۇر، بۇ خۇدا ئالدىدا زىناخورلۇققا ئوخشاش بولىدۇ.

40 گرېك تىلىدا «ئۇ».

41 «خۇدا قەلبىمىزدە ماكان قىلدۇرغان روھ» ئۆز مۇقەددەس روھىنى كۆرسىتىدۇ.

42 بۇ سۆزنىڭ ئۆزى تەۋراتتىن بىۋاستە تېپىلمايدۇ، بەلكىم روسۇل ياقۇپنىڭ تەۋراتتىكى كۆپ ئايەتلىرىنىڭ مۇجەسسەملەشتۈرۈلگىنى بولۇشى مۇمكىن. باشقا بىر خىل تەرجىمىسى: «خۇدا قەلبىمىزگە سالغان (مۇقەددەس) روھ بىزنىڭ خۇداغىلا ساداقەتمەن بولۇشىمىزنى قاتتىق ئارزۇ قىلىدۇ».

6 لېكىن خۇدا بەرگەن مېھىر-شەپقەت بۇنىڭدىن ئۈستۈن تۇرىدۇ.[43] شۇنىڭ تۈپەيلىدىن مۇقەددەس يازمىلاردا: «خۇدا تەكەببۇرلارغا قارشىدۇر، لېكىن مۆمىن-كەمتەرلەرگە شەپقەت قىلىدۇ»[44] دەپ يېزىلغاندۇر.
7 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇداغا بويسۇنۇڭلار. شەيتانغا قارشى تۇرۇڭلار؛ شۇنداق قىلساڭلار ئۇ سىلەردىن قاچىدۇ. 8 خۇداغا يېقىنلىشىڭلار، خۇدامۇ سىلەرگە يېقىنلىشىدۇ. ئەي گۇناھكارلار، گۇناھتىن قولۇڭلارنى يۇيۇڭلار؛ ئەي ئۈچمە كۆڭۈللەر[45]، قەلبىڭلارنى پاك قىلىڭلار. 9 گۇناھلىرىڭلارغا قايغۇ-ھەسرەت چېكىڭلار، ھازا تۇتۇپ يىغلاڭلار، كۈلكەڭلارنى ماتەمگە، خۇشاللىقىڭلارنى قايغۇغا ئايلاندۇرۇڭلار. 10 رەببىنىڭ ئالدىدا ئۆزۈڭلارنى تۆۋەن تۇتۇڭلار ۋە شۇنداق قىلغاندا ئۇ سىلەرنى ئۈستۈن قىلىدۇ.

قېرىنداشلار ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلماسلىق

11 ئى قېرىنداشلار، بىر-بىرىڭلارنى سۆكمەڭلار. كىمدىكىم قېرىندىشىنى سۆكسە ياكى ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلسا، تەۋرات قانۇنىنىمۇ سۆككەن[46] ۋە ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغان بولىدۇ. شۇنداق قىلىپ قانۇن ئۈستىدىن توغرا-ناتوغرا دەپ ھۆكۈم قىلساڭ، قانۇنغا ئەمەل قىلغۇچى ئەمەس، بەلكى ئۆزۈڭنى ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى قىلىۋالغان بولىسەن.[47] 12 قۇتقۇزۇشقا ۋە ھالاك قىلىشقا قادىر بولغان، قانۇن تۈزگۈچى ۋە ھۆكۈم قىلغۇچى پەقەت بىردۇر! شۇنداق ئىكەن، سەن باشقىلار ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇدەك زادى كىمسەن؟

43 بۇ سۆزنىڭ مەنىسى بەلكىم «بۇ يامان ئارزۇ-ھەۋەسلىرىمىز، نەپس-تاماخورلۇقىمىز ئۈستىدىن غەلىبە قىلىش ئۈچۈن، خۇدا بىزگە كۆپ كۈچ-قۇدرەت بېرىدۇ» دېگەنلىك بولۇشى مۇمكىن.
44 «پەند.» 34:3.
45 بۇ «ئۈچمە كۆڭۈللەر» بەلكىم خۇدا بىلەن ۋە بۇ دۇنيا بىلەن تەڭ دوست بولايلى دېگۈچىلەرنى كۆرسىتىدۇ.
46 «تەۋرات قانۇنىنىمۇ سۆككەن ... بولىدۇ» — مۇشۇ يەردە روسۇل ياقۇپنىڭ كۆزدە تۇتقان «تەۋرات قانۇنى» بولسا يۇقىرىدا تىلغا ئالغان ئۇنىڭدىكى «قوشنائىڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن» دېگەن ئەمىر بولۇشى كېرەك. بۇ سۆزلەر بەزىدە «تەۋرات قانۇنىنىڭ جەۋھىرى» دېيىلىدۇ.
47 ئىنساننىڭ بەختلىك نېسىۋىسى خۇدانىڭ سۆزى ئۈستىدىن («توغرا، ناتوغرا!» دەپ) ھۆكۈم چىقىرىش ئەمەس، بەلكى ئۇنى ئىمان بىلەن قوبۇل قىلىپ ئىتائەت قىلىشتا تېپىلىدۇ، ئەلۋەتتە!

ئۆزۈڭنى خۇدا دېمە!

[13] ھەي، «بۈگۈن ياكى ئەتە پالانى-پۇكۇنى شەھەرگە بارىمىز، ئۇ يەردە بىر يىل تۇرۇپ، تىجارەت قىلىپ پايدا تاپىمىز» دېگۈچىلەر بۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار! [14] ئەي ئەتە نېمە بولىدىغانلىقىنى بىلمەيدىغانلار، ھاياتىڭلار نېمىگە ئوخشايدۇ؟ ئۇ خۇددى غىل-پال پەيدا بولۇپ يوقاپ كېتىدىغان بىر پارچە تۇمان(48)، خالاس. [15] بۇنىڭ ئورنىغا، «رەب بۇيرۇسا، ھايات بولساق، ئۇنى قىلىمىز، بۇنى قىلىمىز» دېيىشىڭلار كېرەك. [16] لېكىن ئەمدى سىلەر ھازىر ئۇنداق يوغان گەپلىرىڭلار بىلەن ماختىنىسىلەر. بۇنداق ماختىنىشلارنىڭ ھەممىسى رەزىل ئىشتۇر. [17] شۇنىڭدەك كىمدەكىم مەلۇم ياخشى ئىشنى قىلىشقا تېگىشلىك دەپ بىلىپ تۇرۇپ قىلمىغان بولسا، گۇناھ قىلغان بولىدۇ.

بايلارنى ئاگاھلاندۇرۇش

5

[1] ئەي بايلار، قۇلاق سېلىڭلار! بېشىڭلارغا چۈشىدىغان كۈلپەتلەر ئۈچۈن داد-پەرياد كۆتۈرۈپ يىغلاڭلار. [2] بايلىقىڭلار چىرىپ كەتتى، كىيىم-كېچەكلىرىڭلارنى كۈيە يەپ كەتتى، [3] ئالتۇن-كۈمۈشلىرىڭلارنى بولسا دات باستى(49)، بۇ دات قىيامەتتە ئۆزۈڭلارغا قارشى گۇۋاھلىق بېرىپ، گۆشۈڭلارنى ئوتتا كۆيدۈرۈلگەندەك يەۋېتىدۇ. سىلەرنىڭ بايلىقلارنى توپلىشىڭلار ئاخىرقى كۈنلەردە بولدى(50)! [4] مانا، ئېتىزلىقىڭلاردا ئىشلەپ ھوسۇل يىغقانلارغا خىيانەت قىلىپ ئىش ھەققىنى بەرمەي كەلدىڭلار. بۇ تۇتۇۋېلىنغان ھەق ئۈستۈڭلاردىن پەرياد كۆتۈرمەكتە، شۇنىڭدەك ئورمىچىلارنىڭ نالە-پەريادلىرى

48 ياكى «ئىس-تۈتەك».

49 روسۇل ياقۇپ بۇ ئايەتلەردە بايلارنىڭ بېشىغا كەلگۈسىدە چۈشىدىغان جازانى ئاللىقاچان يۈز بەرگەندەك تەرزدە كۆرسىتىدۇ.

50 باشقا بىر تەرجىمىسى: «چۈنكى سىلەر بۇ ئاخىر زاماندا بايلىق توپلاش بىلەنلا بولۇپ كېتىۋاتىسىلەر». قانداقلا بولمىسۇن، ئۇلارنىڭ بايلىقلىرى «ئاخىرقى كۈنلەردە» توپلانغان بولۇپ، ئۇلار بۇلاردىن ئانچە ئۇزۇن ھوزۇر ئالالمايدۇ.

ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىقىغا يەتتى.
5 سىلەر بۇ دۇنيادا[51] ھەشەمەتچىلىك ۋە ئەيش-ئىشرەت ئىچىدە ياشاپ كېلىۋاتىسىلەر. قوييلار بوغۇزلاش كۈنىگە تەييارلانغاندەك، سىلەرمۇ بوغۇزلىنىش كۈنىگە ئۆزۈڭلارنى بورداپ كېلىۋاتىسىلەر[52].
6 سىلەر ھەققانىي بولغۇچىنى گۇناھقا مەھكۇم قىلىپ، ئۆلتۈرۈپ كەلدىڭلار؛ ئۇ سىلەرگە قارشىلىق كۆرسەتمەيدۇ[53].

سەۋر-تاقەت ۋە دۇئا

8-7 شۇڭا، قېرىنداشلار، رەبنىڭ قايتا كېلىدىغان كۈنىگىچە سەۋر-تاقەت قىلىپ تۇرۇڭلار. مانا، دېھقان كىشى يەرنىڭ ئېسىل مېۋىسىنى كۈتىدۇ؛ يەر دەسلەپكى ۋە كېيىنكى يامغۇرلارغا[54] مۇيەسسەر بولغۇچە ئۇنى ئىنتىزارلىق بىلەن سەۋر-تاقەت ئىچىدە كۈتىدۇ. سىلەرمۇ سەۋر-تاقەت قىلىپ قەلبىڭلارنى

[51] گرېك تىلىدا «يەر يۈزىدە» — دېمەك، بېھىشتە ئۇنداق راھەتلىك ھاياتتىن بەھرىمەن بولمايسىلەر.
[52] «ئۆزۈڭلارنى بورداپ كېلىۋاتىسىلەر» گرېك تىلىدا «يۈرەكلىرىڭلارنى بورداپ كېلىۋاتىسىلەر».
بۇ ئۈچ بىسلىق سۆز بولۇپ: (1) ئۆزۈڭلار ئىنتايىن ھەشەمەتلىك، ئەيش-ئىشرەتلىك تۇرمۇش ئۆتكۈزدۇڭلار؛ (2) كۆڭلۈڭلارنى تاش قىلدىڭلار (مەسىلەن، «يەش.» 6:10 ۋە 17:63نى كۆرۈڭ)؛ (3) (كىنايىلىك مەنىدە) «بوغۇزلاش كۈنى» (قىيامەت كۈنى)گە ئۆزۈڭلارنى «بورداپ» ياخشى تەييارلىدىڭلار».
[53] «ھەققانىي بولغۇچى» (1) مەسىھنى ياكى (2) ھەققانىي ئادەملەرنى كۆرسىتىدۇ. بىزنىڭچە ھەققانىي ئادەملەرنى كۆرسىتىدۇ، چۈنكى گرېك تىلىدا «ئۆلتۈرۈش» دېگەن پېئىل كۆپ قېتىملىق ئۆلتۈرۈشلەرنى كۆرسىتىشى مۇمكىن. ئەمدى نېمىشقا «ھەققانىي بولغۇچىلار» ئەمەس، بەلكى «ھەققانىي بولغۇچى» دەيدۇ؟ بىزنىڭچە روسۇل ياقۇپ مەسىھ ئەيسانىڭ ئۆز مۆمىن بەندىلىرىدە تۇرۇۋاتقانلىقىنى، ئۇلار بىلەن بىر بولغانلىقىنى تەكىتلەشنى خالايدۇ («پەند.» 31:14، 5:17 ۋە «روس.» 4:9نى كۆرۈڭ). روسۇل ياقۇپ شۇ چاغلاردا «ھەققانىي ياقۇپ» دەپ ئاتىلاتتى ۋە كېيىن يېرۇسالېمدىكىلەر تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈۋېتىلدى (مىلادىيە 60-يىللاردا).
«ئۇ سىلەرگە قارشىلىق كۆرسەتمەيدۇ» دېگەن بايان بەلكىم خۇدانىڭ مۆمىن بەندىلىرىنىڭ خاراكتېرىنى ھەمدە ئۇلارنىڭ ئاجىز-ئاجىز ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىشىمۇ مۇمكىن.
[54] «دەسلەپكى يامغۇرلار» ئىسرائىلدا 10- ياكى 11-ئايدا يېغىپ، يەرنى يۇمشاق قىلىپ ھەيدەشكە تەييارلايدۇ، ئاندىن چېچىلغان ئۇرۇقلارنى ئۇندۇرۇشكە تۈرتكە بولىدۇ. «كېيىنكى يامغۇرلار» بولسا 3- ياكى 4-ئايدا يېغىپ، ئەتىيازلىق زىرائەتلەرنى پىشۇرۇش رولىنى ئوينايدۇ. شۇڭا ھەربىر دېھقان «كېيىنكى يامغۇر»غا تەشنادۇر، ئۇلار ئۇنى بەك قەدىرلەيدۇ.

مۆستەھكەم قىلىڭلار. چۈنكى رەبنىڭ قايتا كېلىشى يېقىنلاپ قالدى[55].
9 قېرىنداشلار، ئۆزۈڭلار سوراققا تارتىلماسلىقىڭلار ئۈچۈن بىر-
بىرىڭلاردىن ئاغرىنماڭلار؛ مانا، سوراق قىلغۇچى ئىشىك ئالدىدا تۇرىدۇ.
10 پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا سۆزلىگەن بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەرنىڭ قانداق ئازاب-
ئوقۇبەت تارتقانلىقى، شۇنداقلا سەۋر-تاقەت قىلغانلىقىنى ئۈلگە قىلىڭلار.
11 بىز مانا مۇشۇنداق سەۋر-تاقەت بىلەن بەرداشلىق بەرگەنلەرنى بەختلىك
دەپ ھېسابلايمىز. ئايۇپنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتكە قانداق سەۋر-تاقەت بىلەن
بەرداشلىق بەرگەنلىكىنى ئاڭلىغانسىلەر ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا
ئاخىرقى قىلغىنىنى[56]، شۇنداقلا «پەرۋەردىگارنىڭ ئىچ-باغرى شەپقەت ۋە
رەھىمدىللىق بىلەن تولغان»لىقىنى[57] كۆرگەنسىلەر.
12 ئەمدى ئى قېرىنداشلىرىم، ئەڭ مۇھىمى، قەسەم قىلماڭلار ــ نە ئاسمان نە
زېمىن نە ھېچقانداق باشقا نەرسىلەرنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغۇچى بولماڭلار،
بەلكى «بولىدۇ» دېسەڭلار ھەقىقىي «بولىدۇ» بولسۇن، «ياق» دېسەڭلار
ھەقىقىي «ياق» بولسۇن. شۇنداق قىلغاندا، خۇدانىڭ جازاسىغا چۈشمەيسىلەر.

دۇئا تۇغرۇلۇق

13 ئاراڭلاردا ئازاب تارتقۇچى كىشى بارمۇ؟ ئۇ دۇئا قىلسۇن[58]. خۇشال
يۈرۈۋاتقانلار بارمۇ؟ ئۇ كۈي-مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتسۇن. 14 ئاراڭلاردا
ئاغرىق-سىلاقلار بارمۇ؟ ئۇلار جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ

55 بۇ 7-8-ئايەتلەر ئۇستىدە «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە توختىلىمىز.

56 «پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا ئاخىرقى قىلغىنى» دېمەك، خۇدانىڭ ئاخىرىدا ئايۇپنىڭ ھاياتىنى قانداق بەرىكەتلەپ، ياخشى ئورۇنلاشتۇرغانلىقى.

57 بۇ سۆزلەر «مىس.» 6:34، «نەھ.» 17:9، «زەب.» 15:86، 13:102، «يو.» 13:2دە خىلمۇخىل شەكىلدە كۆرۈلىدۇ.

58 «ئاراڭلاردا ... دۇئا قىلسۇن.. كۈي-مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتسۇن» ــ بۇ سۆز بەلكىم جامائەتنىڭ ئىبادەت سورۇنلىرىدىكى ئەھۋالنى كۆزدە تۇتىدۇ. دېمەك، جامائەت سورۇنلىرىدا قېرىنداشلارنىڭ ھەم يىغلاش ھەم خۇشال بولۇش ئەركىنلىكى بولۇشىغا توغرا كېلىدۇ. ئەمما بۇ سۆزلەر قېرىنداشلار يالغۇز قالغاندا ئوخشاشلا ئىناۋەتلىك بولىدۇ، ئەلۋەتتە!
كېيىن ئۇ ئاغرىق قېرىنداشنىڭ ئەھۋالى توغرۇلۇق سۆزلەيدۇ.

كەلسۇن؛ ئۇلار رەبنىڭ نامىدا ئۇنىڭ بېشىغا ماي سۈرۈپ مەسىھ قىلىپ
دۇئا قىلسۇن[59]. 15 شۇنداق قىلىپ ئىمان-ئىشەنچ بىلەن قىلىنغان
دۇئا بىمارنى ساقايتىدۇ، رەب ئۇنى ئورنىدىن تۇرغۇزىدۇ. ئەگەر بىمار
گۇناھلارنى قىلغان بولسا، بۇلار كەچۈرۈم قىلىنىدۇ. 16 شۇنىڭ ئۈچۈن
ئۆتكۈزگەن گۇناھلىرىڭلارنى بىر-بىرىڭلارغا ئىقرار قىلىڭلار ۋە شىپالىق
تېپىشىڭلار ئۈچۈن بىر-بىرىڭلارغا دۇئا قىلىڭلار. ھەققانىي ئادەمنىڭ
دۇئاسى زور كۈچ ۋە چوڭ ئۈنۈمگە ئىگىدۇر. 17 ئىلياس پەيغەمبەرمۇ بىزگە
ئوخشاشلا ئىنسانىي تەبىئەتلىك[60] ئىدى. ئۇ يامغۇر ياغمىسۇن دەپ
ئىخلاس بىلەن دۇئا قىلدى؛ نەتىجىدە، زېمىنغا ئۈچ يىل ئالتە ئاي ھېچ
يامغۇر ياغمىدى. 18 ئاندىن ئۇ يەنە دۇئا قىلدى ۋە يامغۇر قايتا ياغدى،
يەرمۇ ھوسۇل-مېۋىسىنى يەنە بەردى.
19 قېرىنداشلىرىم، ئاراڭلاردا بىرسى ھەقىقەتتىن چەتنىگەن بولسا،
ۋە يەنە بىرسى ئۇنى ھەقىقەتكە قايتۇرسا، 20 مۇشۇنداق كىشى شۇنى
بىلسۇنكى، گۇناھكار كىشىنى ئازغان يولىدىن قايتۇرۇپ ئەكەلگۈچى شۇ
كىشىنىڭ جېنىنىڭ ئۆلۈمدىن قۇتۇلۇشىغا ۋە نۇرغۇن گۇناھلارنىڭ يېپىپ
قويۇلۇشىغا[61] سەۋەبچى بولىدۇ.

[59] «مەسىھ قىلىش» توغرۇلۇق «تەبىرلەر»دىكى ئىزاھاتىمىزنى كۆرۈڭ. مۇشۇ يەردە ماي ھېچقانداق دورىنىڭ رولىدا ئەمەس، بەلكى ئاقساقاللارنىڭ قوللىرىنى بىمارنىڭ بېشىغا تەگكۈزۈشى بىلەن ئۇلارنىڭ بىمار بىلەن بىرلىكتە ئىكەنلىكىنى ئىپادىلەش ئۈچۈن ھەمدە ئۇنىڭغا مۇقەددەس روھنىڭ كېسەلنى ساقايتىش قۇدرىتىنى ئەسلىتىش ئۈچۈن بولىدۇ.

[60] «ئىنسانىي تەبىئەتلىك» — مۇشۇ يەردە ئادەمنىڭ ھېسسىيات، خۇشاللىق ۋە قايغۇلىرىنى كۆرسىتىدۇ.

[61] «ئۆلۈمدىن قۇتۇلۇش» — بۇ ئۆلۈم مەڭگۈلۈك ئۆلۈم (دوزاخ) ياكى بۇ دۇنيادىن كېتىشنى كۆرسىتەمدۇ؟ بىزنىڭچە روسۇل بۇ گۇناھكارنىڭ «جېنىنىڭ قۇتۇلۇشى»نى تەكىتلىگەچكە، مەڭگۈلۈك ئۆلۈمنى كۆرسەتسە كېرەك.

ئەگەر «ئۆلۈم» بۇ دۇنيادىن كېتىش بولسا «1يۇھ.» 16:5-17دە ياكى «روس.» 5-بابتا خاتىرىلەنگەندەك خۇدانىڭ ئېغىر گۇناھقا پاتقان ئېتىقادچىلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرىدىغان جازاسىنى كۆرسىتىدۇ.

«نۇرغۇن گۇناھلارنىڭ يېپىپ قويۇلۇشى» — بەلكىم (1) بۇ گۇناھكار كىشىنىڭ گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشىنى ۋە (2) ئۇ كىشىنىڭ باشقىلار ئالدىدا ئۇياتقا قالماسلىقىنى ۋە (3) ئۇ كىشىنىڭ گۇناھىنىڭ باشقىلارنىمۇ گۇناھقا پۇتلاشتۇرۇپ قويۇشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشىنى كۆرسىتىشى مۇمكىن.

قوشۇمچە سۆز

خەتنىڭ مۇئەللىپى قايسى ياقۇپ؟

بۇ خەتنى يازغان روسۇل «ياقۇپ» دېگەن كىم؟ ئىنجىلدا بىرنەچچە «ياقۇپ» تىلغا ئېلىنغان. ئەمدى ئۇلاردىن قايسىسىنىڭ ئۇشبۇ خەتنىڭ مۇئەللىپى ئىكەنلىكى توغرۇلۇق ھەرقايسى دەۋرلەردە ئۆتكەن ئالىملار ئۈچ خىل پىكىردە بولغان. بۇلار: —

(1) ياقۇپنى يۇھاننانىڭ ئاكىسى، مەسىھنىڭ ئالاھىدە چاقىرغان ئون ئىككى روسۇلىنىڭ بىرى، شۇنداقلا ئۇزىگە ئەڭ يېقىن ئۈچ روسۇلى (پېترۇس، يۇھاننا، ياقۇپ) ئىچىدىكى ياقۇپ، دېگەن قاراش («مات.» 21:4، 2:10، 1:17، «مار.» 37:5). بۇ كۆزقاراشنىڭ مۇمكىنچىلىكى يوق دەپ قارايمىز؛ چۈنكى بۇ ياقۇپ مەسىھنىڭ ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈشىدىن ئانچە ئۇزۇن ئۆتمەيلا ئۆلتۈرۈلگەنىدى («روس.» 2:12). بۇ ۋەقە مىلادىيە 44-يىلى يۈز بەرگەن بولۇشى مۇمكىن.

(2) ئۇنى مەسىھنىڭ چاقىرغان ئون ئىككى روسۇلى ئىچىدىكى ئىككىنچى ياقۇپ دېگەن قاراش («مات.» 2:10، «مار.» 18:3، «لۇقا» 15:6، «روس.» 13:1). ئەمما بۇ ئايەتلەردە ياقۇپ «ئالفېئۇسنىڭ ئوغلى» دەپ تىلغا ئېلىنىدۇ. ناھايىتى روشەنكى، ئۇشبۇ خەتنىڭ مۇئەللىپى يېرۇسالېمدىكى جامائەت ئىچىدە يېتەكچى بولغان، «روس.» 17:12 ۋە 13:15دە تىلغا ئېلىنغان ياقۇپ ئىدى؛ بۇ كىشىنى روسۇل پاۋلۇسمۇ «گال.» 19:1، 9:2، 12:2دە تىلغا ئالىدۇ؛ ئۇ «رەببىنىڭ ئۇكىسى» دەپ ئاتىلىدۇ. بۇ كىشى قانداقمۇ بىرلا ۋاقىتتا ھەم «ئالفېئۇسنىڭ ئوغلى» ھەم «رەببىنىڭ ئۇكىسى» بولالايدۇ؟ ئاشۇ ۋاقىتلاردا «ئۇكا» (گرېك تىلىدا «قېرىنداش») بەزىدە ئىككىنچى ياكى ئۈچىنچى تۇغقان دېگەننى بىلدۈرەتتى. بىراق ئىنجىلدا بۇنىڭدىن مىسال تاپالمىدۇق. ئالايلۇق، گەرچە يەھيا پەيغەمبەر مەسىھنىڭ ئىككىنچى تۇغقىنى ياكى نەۋرە ئاكىسى بولسىمۇ، ھەرگىز «مەسىھنىڭ ئاكىسى» دېيىلمەيدۇ.

(3) بۇ خەت يەھۇدىي ئېتىقادچىلارغا بولغان ئالاھىدە غەمخورلۇق بىلەن يېزىلغانلىقى ئۈچۈن، خەتنىڭ مۇئەللىپى «روس.» 17:12 ۋە 13:15 ۋە «گال.» 19:1، 9:2، 12:2دە

تىلغا ئېلىنغان، يېرۇسالېمدىكى جامائەتتە يېتەكچى بولغان ياقۇپ دېگەن قاراش. بۇ پىكىرگە قوشۇلىمىز. جىسمانىي جەھەتتە ئۇنىڭ مەسىھ ئەيسانىڭ ئۇكىسى ئىكەنلىكىگە ئىشىنىمىز (گرېك تىلىدا «ئاكا» ۋە «ئۇكا» بىرلا سۆز بىلەن ئىپادىلىنىدۇ).

بۇ ئۈچىنچى كۆزقاراشنى قوبۇل قىلمىغانلار تۆۋەندىكى ئىككى قارشى ئىسپاتنى كۆرسىتىدۇ: —

(1)(بىرىنچى قارشى ئىسپات ياكى كۆزقاراش) — ««يۇھ.» 7:1-13تە رەبنىڭ ئۇكىلىرى دەسلەپتە ئۇنىڭ مەسىھ-قۇتقۇزغۇچى ئىكەنلىكىگە ئىشەنمىگەن، دەپ بايان قىلىنغان».

ھالبۇكى، «يۇھاننا» 7-بابتا كۆرسىتىلگەن ئىشلارنىڭ ۋە مەسىھنىڭ ئۆلۈمدىن تىرىلىشىنىڭ ئارىلىقىدا ياقۇپتا (ۋە بەلكىم ئۇكىسى يەھۇدادىمۇ) چوقۇم چوڭ بىر ئۆزگىرىش يۈز بەردى؛ چۈنكى رەب تىرىلگەندىن كېيىن ياقۇپقا كۆرۈندى «1كور.» 7:15). شۇ چاغدا ئۇ ئېتىقادچى بولمىغان بولسا ئۇنداق ۋەقە يۈز بەرمىگەن بولاتتى، دەپ قارايمىز («يۇھ.» 18:14-24). دېمەك، شۇ چاغدا ياقۇپ ئېتىقادچى ئىدى.

(2) (ئىككىنچى قارشى ئىسپات ياكى كۆزقاراش) — «ئۇ چاغدا ئۇ ئېتىقادچى بولسىمۇ، مەسىھنىڭ ئەسلىدە تاللىۋالغان ئون ئىككى روسۇلىدىن بولمىغاچقا، ئىنجىلدىكى بۇ خەتنىڭ مۇئەللىپى بولالمايتتى؛ چۈنكى ئۇ روسۇل ئەمەس ئىدى (پەقەت روسۇللارنىڭ خەتلىرىلا نوپۇزلۇقتۇر)».

بۇنداق كۆزقاراش بويىچە، روسۇل بولۇشتىكى شەرت مەسىھ يەھيا پەيغەمبەر تەرىپىدىن سۇغا چۆمۈلدۈرۈلگەندىن باشلاپ، ئۇنىڭ خەلق ئالدىدىكى خىزمەتلىرىدە ئۇنىڭغا ئۈزلۈكسىز ھەمراھ بولۇشى كېرەك ئىدى. بۇ پىكىر روسۇل پېترۇسنىڭ «روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى» 1:22-23دە خاتىرىلەنگەن سۆزلىرىگە ئاساسلىنىپ ئوتتۇرىغا قويۇلغان.

ھالبۇكى، «كورىنتلىقلارغا (2)»دىكى «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە كۆرسەتكىنىمىزدەك، پېترۇسنىڭ بۇ سۆزلىرىنى (مۇقەددەس روھسىز ئېيتىلغاچقا) مۇتلەق توغرا دەپ ئېيتىش كەتكىلى بولمايدۇ. چۈنكى كېيىن باشقا ئادەملەر رەب تەرىپىدىن روسۇللۇققا تاللانغان ۋە رەب ئەيسا تىرىلگەن ياكى ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەندىن كېيىن، مۇشۇ ئادەملەرگە ئۆزى كۆرۈنگەن ۋە ئۇلارنى چاقىرغان، دەپ ئىشىنىمىز («1كور.» 7:15-8نى كۆرۈڭ). بۇلار ئىچىدە پاۋلۇس، بارناباس، ئاندرونىكۇس ۋە يۇنىيالار بار ئىدى («رىم.» 7:16).

شۇنىڭغا ئوخشاش، گەرچە «يەھۇدا» ئۆز خېتىدە ئۆزىنى «روسۇل» دەپ ئاتىمىغان بولسىمۇ، مەسىھ تەرىپىدىن روسۇللۇققا چاقىرىلغانىدى. يەھۇدا ئۆز خېتىدە كەمتەرلىك بىلەن ئۆزىنى «روسۇل» ياكى «رەبنىڭ ئىنىسى» ئەمەس، بەلكى پەقەت «ياقۇپنىڭ ئىنىسى» دەپ ئاتىغان.

بەزى ئىشەنچلىك كونا تارىخلار بويىچە، ياقۇپ يېرۇسالېمدىكىلەر ئارىسىدا «ھەققانىي ياقۇپ» دېگەن نام بىلەن تونۇلغان، ئۇشبۇ خەتنىڭ مۇئەللىپى يېرۇسالېمدىكى يەھۇدىي ھۆكۈمدارلار تەرىپىدىن مىلادىيە 68-يىللىرىدا چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈلگەن.

خەتنىڭ مەقستى ئۈستىدە يەنە بىرنەچچە كەلىمە سۆز

ئەمدى نېمىشقا ياقۇپ بۇ مەكتۇپنى ئالاھىتەن يەھۇدىي ئېتىقادچىلارغا يازدۇ؟ نېمىشقا خەت يەھۇدىي ئەمەسلەرگە ياكى يەھۇدىي ئەمەس جامائەتلەرگە قارىتىلمىغان؟ ئەمەلىيەتتە بۇ مەسىلە ئۈستىدە مۇشۇ يەردە تولۇق توختالساق، كۆپ سەھىپە ئاجرىتىشقا توغرا كېلىدۇ، لېكىن بىز پەقەت تۆۋەندىكى مۇناسىۋەتلىك ئىككى ئىشنىلا كۆرسىتىمىز: —

(1) خۇدا بەزىدە خىزمەتكارلىرىنى ئالاھىتەن مەلۇم بىر گۇرۇپپا ياكى مەلۇم تويتىكى كىشىلەرگە (ھەتتا ئۆز جامائىتى ئىچىدە) ئۆز خەۋىرىنى يەتكۈزۈشكە چاقىرىدۇ (مەسىلەن، «گال.» 2:7-8نى كۆرۈڭ). روشەنكى، ياقۇپ خۇش خەۋەرنى ئالاھىتەن يەھۇدىي خەلقىگە يەتكۈزۈشكە چاقىرىلغانىدى.

(2) «روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى»دە خاتىرىلەنگەن دەسلەپكى جامائەتنىڭ تارىخىدىن شۇنى ئېنىق بىلىمىزكى، يەھۇدىي ئېتىقادچىلار ئۈچۈن خۇدانىڭ مەسىھدە بولغان «يېڭى ئەھدە»دىكى ئۇلۇغ ۋەدىلىرىنىڭ ئۆزلىرىگە سۇنۇلغاندىن باشقا، يەنە يەھۇدىي ئەمەسلەرگىمۇ سۇنۇلغانلىقىنى قوبۇل قىلىشى ياكى ئېتىراپ قىلىشى ئىنتايىن تەس ئىدى (خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ئۆزىمىز بىلەن تەڭ مۇيەسسەر بولغان، لېكىن بىزگە نىسبەتەن قوبۇل قىلىش تەس بولغان مەلۇم مىللەتلەردىن بولغان ئېتىقادچىلار بارمۇ؟). بۇ يەھۇدىي ئىشەنگۈچىلەر يەھۇدىي بولمىغان ئىشەنگۈچىلەر بىلەن ئانچە ئارىلاشماي، ئۆزلىرىنىڭ «سىناگوگ»لىرىدىلا (2:2) يىغىلاتتى («سىناگوگ» بولسا ئەسلىدە يەھۇدىيلارنىڭ ئۆزلىرىگە خاس بولغان «يىغىلىش» تەشكىلى شەكلى ئىدى).

ئۇلار خۇدانىڭ سېخىي كەڭچىلىكىنى قوبۇل قىلمىغىنى بىلەن، خۇدا ئۇلارنى تاشلىۋەتكەن

ئەمەس، بەلكى ئۇلارنى مەغرۇرلۇق-نەپسانىيەتچىلىك، ئاچكۆزلۈك، مىللەتپەرەسلىك، كاج جاھىللىقىدىن، بىر-بىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا ئامراقلىقىدىن، تۆھمەتخورلۇق ۋە ساختىپەزلىكىدىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئارىسىغا ياقۇپەدەك بىرنەچچە ئادەملەرنى تۇرغۇزغان. ياقۇپ بەزىدە ئۇلارغا ئېتىقادسىزلارغا سۆز قىلغاندەك سۆز قىلىدۇ (مەسىلەن، 2-باب، 3-باب، 4:4، 8:4، 5:1-6نى كۆرۈڭ). ئەگەر ئۇلار ئۇ ئېيتقاندەك تېخىچە بۇ دۇنيادىكى بايلىقلارغا ۋە بايلارغا قىزىقىدىغان، يەنىلا بىر-بىرىنى سۆكۈپ تۆھمەتخورلۇق قىلىدىغان، بۇ دۇنيادىكىلەرنىڭ تەستىقىغا موھتاج بولۇپ يۈرىدىغان بولسا، (4:4-10) «شاھانە قانۇن»، يەنى خۇدانىڭ كۆڭلىنى ئىپادىلىگەن «ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك قوشناڭنى سۆيگىن» دېگەن ئەمرنى تېخى چۈشەنمىگەن بولسا، ئۇنداقتا ياقۇپنىڭ ئۇلارغا يەھۇدىي بولمىغان قېرىنداشلارغا مۇھەببەت كۆرسىتىشنى دەۋەت قىلىشى بەرىبىر بىھۇدىلىك بولاتتى.

8:2 «مۇقەددەس يازمىلاردىكى «قوشناڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي» دېگەن شاھانە قانۇنغا ھەقىقىي ئەمەل قىلساڭلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر»

«شاھانە قانۇن» دېگەن بۇ ئىنتايىن قىزىق ئىبارىنى تۆۋەندىكىدەك بەش جەھەتتىن چۈشىنىش مۇمكىن: —

(1) بۇ ئەمرنى بىزنىڭ پادىشاھىمىز رەب ئەيسا مەسىھ شەخسەن (مۇسا پەيغەمبەرگە چۈشۈرۈلگەن قانۇننى نەقىل قىلىپ) بىزگە تاپشۇرغان؛ شۇنىڭ ئۈچۈن «شاھانە قانۇن» دەپ ئېيتىلىدۇ (مەسىلەن، «مات.» 19:19، 39:22)؛

(2) بىزنىڭ پادىشاھىمىز رەب ئەيسا مەسىھ ئۆزى مۇشۇ ئەمرگە ئەمەل قىلىشى بىلەن بىزگە شاھانە ئۈلگە قالدۇردى؛

(3) پەقەت خۇدانىڭ ئالدىدا شاھانە ئورۇنغا كۆتۈرۈلگەن، (1:9-10)، «پادىشاھ قىلىنغان» («1كور.» 8:4)، مۇقەددەس روھتا ماڭىدىغان كىشىلەرلا شۇ «قوشناڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي» دېگەن ئۇلۇغ «شاھانە ئەمر»گە ئەمەل قىلالايدۇ؛

(4) خۇدانىڭ مۆمىن بەندىلىرى ئۇنىڭ ھەقىقىي ئالىيجاناب ۋە شاھانە كۆزقارىشىدا

بولۇپ، باشقىلارغا قىلغان مۇئامىلىسىدە، مۇشۇ دۇنيادىكى بايلىق-كەمبەغەللىك پەرقلىرىنى نەزىرىگە ئالمايدۇ؛

(5) بۇ ئەمرنى («پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتكۈل قەلبىڭ بىلەن سۆيگىن» دېگەن ئەمر بىلەن تەڭ) مۇسا پەيغەمبەرگە چۈشۈرۈلگەن قانۇندىكى بارلىق ئەمرلەر ئىچىدە «ئەڭ ئۇلۇغ»، شۇنداقلا «شاھانە قانۇن» دەپ ھېسابلاش كېرەك («مات.» 22:38-39).

بۇ چۈشەنچىلەرنىڭ ھەممىسىنى توغرا، دەپ قارايمىز.

1:3 «قېرىنداشلىرىم، ئاراڭلاردىن كۆپ كىشى تەلىم بەرگۈچى بولۇۋالماڭلار! چۈنكى سىلەرگە مەلۇمكى، بىز تەلىم بەرگۈچىلەر باشقىلاردىن تېخىمۇ قاتتىق سوراققا تارتىلىمىز»

بۇ ئايەتكە قارىغاندا، يەنى «(كەلگۈسىدە) باشقىلاردىن تېخىمۇ قاتتىق سوراققا تارتىلىمىز» دېگەنگە قارىغاندا، «مەلۇم قېرىنداشنىڭ جامائەت ئىچىدە تەلىم بەرگۈچى رولىنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىشىغا زادى نېمە تۈرتكە بولالايدۇ؟» دەپ سورىشىمىز مۇمكىن. روسۇل پاۋلۇس بىزگە: «بىلىم بولسا ئادەمنى كۆرەڭلىتىدۇ» دەپ ئەسلىتىدۇ («1كور.» 1:8). ئەگەر خۇدا بىزگە بىلىم تاپشۇرغان بولسا، ئۇ بىزگە ئىشىنىپ مۇشۇ بىلىمنى بىزگە ئامانەت قىلغان، شۇنداقلا بەلكىم ئۇ بىزنىڭ ئۇنى خاتا يولدا ئىشلىتىشىمىزگە تەۋەككۈل قىلغان. مەسىلەن، ئۇنىڭ سۆزىدىن پايدىلىنىپ باشقىلار ئالدىدا يوغانچىلىق قىلىپ، ئۆزلىرىمىزنى «ئۈستۈن قويغانلىقىمىز»نى («مەن سەندىن كۆپ بىلىمەن» دەپ) ئىسپاتلاش قاتارلىقلار. بىلىمنىڭ يەنە بىر خەتىرى باركى، بىز بۇ بىلىمنىڭ ئۆزىنى خۇدانىڭ ئورنىغا قويۇپ، خۇدادىن ئۈستۈن قويۇشىمىزدىن ئىبارەت بولىدۇ (ئەمەلىيەتتە، خۇدا بىزگە ئاتا قىلغان ھەربىر بەخت-بەرىكەتتە شۇنداق خەتەر بار). ئەپسۇسلىنارلىقى شۇكى، تارىختا ۋە بەلكىم ھازىرمۇ خېلى كۆپ ئادەملەرنىڭ جامائەت ئىچىدە ناپاك ياكى ناتوغرا پوزىتسىيەلەر بىلەن «تەلىم بەرگۈچى بولۇۋالغان»لىقى پاكىتتۇر. بۇنداق كىشىلەرنىڭ ناپاك نىيەتلىرى ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىدا روشەن بولىدۇ.

ناتوغرا نىشانلاردىن ياكى پوزىتسىيەلەردىن تۇغۇندىكىلەرنى بايقىدۇق: —

(1) خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى ئۆز مەنپەئەتىگە بۇرىغانلىقى. مەسىلەن: «مانا مەن خۇدانىڭ خىزمەتكارىمەن. ماڭا «سەدىقە» بەرسىڭىز، خۇدا چوقۇم سىزنى ھەسسىلەپ بەرىكەتلەيدۇ» دەيدىغانلار.

(2) بەزىلەر خۇدانىڭ سۆز-كالامىغا مۇۋاپىق تەلىم بەرگەن بولسىمۇ، تۈپ نىيىتى باشقىلارنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىگە ياكى مېھىر-مۇھەببىتىگە ئېرىشىشتىن ئىبارەت بولىدۇ. بەزىدە ئۇنداق قېرىنداشلار ئىلگىرى ھېچكىم ماڭا ھۆرمەت ياكى مۇھەببەت بىلدۈرمىگەن دەپ ھېس قىلىپ كەلگەن. شۇڭا ئۇلار دائىم باشقىلار (ئاتا-ئانىسى، ئۇرۇق-تۇغقانلىرى، دوست-ئاغىنىلىرى، جامائەتتىكىلەر)نىڭ نەزىرىدە «مانا مەن ئىناۋەتلىك كىشىمەن، چۈنكى مەندە بىلىم بار» دەپ كۆرۈنۈشكە تىرىشىپ-تىرمىشىۋاتىدۇ. ئەمەلىيەتتە ئۇنداق قېرىنداشلار مۇقەددەس كىتابنىڭ بىرىنچى دەرسىنى، يەنى «ھەربىرىمىز خۇدا ئالدىدا ئاللىقاچان «ئالاھىدە بىر شەخس»» دېگەننى تېخى ئۆزلەشتۈرمىگەن. چۈنكى ھەربىرىمىز ھەممىگە قادىر خۇدا تەرىپىدىن يارىتىلغان، ئۇنىڭ تەرىپىدىن سۆيۈلگەن بولۇپ، ئۇنىڭ ئالدىدا بىباھا قىممەتلىكتۇرمىز. «مەسىھ ئەيسا مەن ئۈچۈن پىدا بولدى» («گال.» 2:20)! مۇشۇنداق «ئۆزىنى كۆرسىتىش»تىكى تۈرتكە بولسا ئۆزىمىزنىڭ خۇدا تەرىپىدىن ھەقىقەتەن سۆيۈلگەنلىكىمىزنى بىلمەسلىكىمىزدىن چىقىدۇ.

(3) باشقىلاردىن ھۆرمەت ئىزدەپ، ھوقۇقۋازلىق قىلىش ۋە باشقىلاردىن ئۈستۈنلۈك تالىشىپ، باشقىلارغا باش بولۇش.

(4) بەزىلەرنىڭ گەرچە مۇقەددەس يازمىلاردىن بەرگەن تەلىمى ياخشى بولسىمۇ، يۈرۈش-تۇرۇشلىرى بەرگەن تەلىمىگە ئۇيغۇن كەلمەيدۇ. ئۇنداق كىشىلەر ھېچ ئۇن چىقارمىسا ياخشى بولاتتى؛ چۈنكى ئۇلاردىن تەلىم ئالغانلار: «بۇ تەلىم دەرۋەقە قايىل قىلارلىق بولسىمۇ، تەلىم بەرگەنلەرنىڭ ئۆزى ئۇنىڭغا ئانچە ئەتىۋار قىلمايدىكەن، ئەھمىيەتسىز تەلىم ئىكەن» دەپ، شۇ تەلىم بەرگۈچىلەرنىڭ سەۋەبىدىن ئېزىپ، گۇناھقا پاتىدۇ. ئېتىقادسىزلار بۇ ئىشلارنى ئاڭلاپ رەبنىڭ تەلىمىنى مازاق قىلىدۇ.

ياقۇپنىڭ ئاگاھلاندۇرۇشلىرى مۇشۇنداق سەۋەبلەردىن «تەلىم بەرگۈچى بولسام» دېگۈچىلەرنى سەگەكلەشتۈرسە كېرەك. ئەمدى زادى قانداق نىيەت خۇدانىڭ جامائىتىگە «تەلىم بەرگۈچى» بولۇشقا مۇناسىپ كېلىدۇ؟

قايتۇرىدىغان جاۋابىمىز ئىنتايىن ئاددىي — تەلىم بەرگۈچى بولاي دېگەن نىيەت ھەرقانداق ئىشىمىزدا تېگىشلىك بولغان نىيەتكە ئوخشاش بولۇشى كېرەك — يەنى، مېھىر-مۇھەببەتنىڭ تۈرتكىسىدىن بولغان بولۇشى كېرەك. ئۇنىڭ ئىچىدە، «خۇداغا ئۆز نامىغا لايىق بولغان شان-شەرەپ كەلتۈرۈش تۈرتكىسى بولىدۇ. خۇدانىڭ جامائىتىدە «تەلىم بەرگۈچى بولاي» دېگەن كىشى خۇداغا: «بىلىمەنكى، جامائەتتە تەلىم بېرىشىم بىلەن سەن مېنى

قاتتىقراق بىرخىل سوراققا تارتىسەن. لېكىن قېرىنداشلار خۇدانىڭ تولۇق ۋەھىيىدىن، مەسىھ بىزگە ئاتا قىلىشقا كەلگەن يېڭى ھاياتتىن بەھرىمەن بولۇشى ئۈچۈن، بۇ قاتتىقراق سوراقنىڭ بېشىمغا چۈشۈشكە رازىمەن» دېگەن كىشى بولىدۇ. ئەسلىدە دېيىشىنىڭ ھاجىتى بولماسلىقى كېرەك ئىدى، لېكىن ئەسكەرتىپ ئۆتۈشىمىزگە توغرا كېلىدۇكى، بىز باشقىلارغا ئۆگەتكەن ھەممە ھالقىلىق نەرسىنىڭ ئاۋۋال ئۆز ھاياتلىرىمىزدا ھەقىقەتەن ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىغان بولۇشىمىز لازىمدۇر. بىز يەنە خۇدا سۆز-كالامى ئارقىلىق ئۆزىمىزگە ئايان قىلغانلىرىدىن ھالقىپ كەتمەسلىكىمىز كېرەك. مەلۇم بىر ئىشتىن خەۋەرىمىز بولمىسا، باشقىلارنىڭ ئالدىدا «بىلمەيمەن» دېيىشتىن قورقماسلىق كېرەك. ياقۇپ دەل مۇشۇ خەتتە بىزنى ئەسلەتكىنىدەك (1:5-8، 3:13-18، 4:10)، بىز كىچىك پېئىل بولساق خۇدا ئۆزى بىزگە ئۆگىتىدۇ.

يەنە قوشۇپ ئېيتىشىمىزغا توغرا كېلىدۇكى، جامائەتتە تەلىم بەرگۈچىنىڭ مەسئۇلىيىتىنى زىممىسىگە ئالغانلار (خۇدا جامائەتكە شۇنداق تەلىم بەرگۈچىلەرنى ئاتا قىلغاي!) ھەتتا دەسلەپىدە ناتوغرا تۈرتكىلەر بولمىسىمۇ، قەلبىنى ئىگەلىۋالغان، شەيتاننىڭ شۇ تۈرتكىلىرى بىلەن ئازدۇرۇشلىرىغا ئۇچرىشى مۇمكىن. «««مەن چىڭ تىرەپ تۇرماقتىمەن» دېگەن كىشى ئۆزىنىڭ يىقىلىپ كېتىشىدىن ھېزى بولسۇن!» («1كور.» 10:12).

5:7-8 «شۇڭا، قېرىنداشلار، رەبنىڭ قايتا كېلىدىغان كۈنىگىچە سەۋر-تاقەت قىلىپ تۇرۇڭلار. مانا، دېھقان كىشى يەرنىڭ ئېسىل مېۋىسىنى كۈتىدۇ، يەر دەسلەپكى ۋە كېيىنكى يامغۇرلارغا مۇيەسسەر بولغۇچە سەۋر-تاقەت بىلەن ئىنتىزار بولىدۇ. سىلەرمۇ سەۋر-تاقەت قىلىپ قەلبىڭلارنى مۇستەھكەم قىلىڭلار. چۈنكى رەبنىڭ قايتا كېلىشى يېقىنلاپ قالدى»

پەلەستىندە «دەسلەپكى يامغۇرلار» كۈزدە، ئۇنىنچى ئايدا ياغىدۇ. بۇ يامغۇرلار يەرنى ھەيدەشكە تۇپراقنى يۇمشىتىپ تەييارلايدۇ ۋە يېڭى چېچىلغان ئۇرۇقلارغا قۇۋۋەت بېرىدۇ. بارلىق دېھقان دوستلارغا مەلۇم بولغىنىدەك، يەر ھەيدەش ئېغىر ئىش، بولۇپمۇ يامغۇر ياغقان ۋاقىتتا شۇنداق: «ھۆرۈن دېھقان قىشتا يەر ھەيدىمەس؛ يىغىم ۋاقتىدا ئۇ يوقلۇقتا قېلىپ ئاشلىق تىلەر» («پەند.» 20:4).

ئۈچىنچى، تۆتىنچى ئاي يېقىنلاپ كەلگىنىدە دېھقان كىشى «كېيىنكى يامغۇرلار»غا تەشنا بولۇپ دۇئا قىلىدۇ. بۇ كېيىنكى يامغۇرلار ھوسۇلنى تولۇق پىشۇرىدۇ. مول ياغقان «كېيىنكى يامغۇرلار» بولسىلا، مول ھوسۇلغا كاپالەتلىك قىلىدۇ.

رەببىمىز ئەيسا مۇشۇ «ئىنجىل دەۋرى»نىڭ بېشىدا مۇقەددەس روھنى مول تۆكۈشى بىلەن نۇرغۇن كىشىلەر خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىردى. يۇقىرىقى ئايەتنى ئوقۇغىنىمىزدا بىزدە مۇنداق بىر ئۈمىد پەيدا بولىدۇ: — ئەگەر ئىنجىل دەۋرىنىڭ بېشىدا «دەسلەپكى يامغۇرلار»دەك مۇقەددەس روھ شۇنچە مول تۆكۈلگەن بولسا، «ئىنجىل دەۋرى» ئاخىرلاشقاندا «كېيىنكى يامغۇرلار» بولامدۇ؟ — دېمەك، رەبنىڭ كېلىشى يېقىن كەلگەندە ئۇ قايتىدىن موللۇق بىلەن مۇقەددەس روھنى تۆكۈپ، نۇرغۇنلىغان خەلق پادىشاھلىقىغا ھوسۇلدەك كىرگۈزۈلەمدۇ؟ «ۋەھىي»گە قوشۇلغان «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدىكى «7-باب — كەينىگە قاراش — «دەھشەتلىك ئازاب-ئوقۇبەت»تىن چىققان مېۋە (ھوسۇل)» دېگەن ئىزاھاتلارنى كۆرۈڭ.